

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 3.10.2008
KOM(2008) 636 endelig

2008/0192 (COD)

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV

**om anvendelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder i selvstændige
erhverv og om ophævelse af direktiv 86/613/EØF**

{SEC(2008)2592}
{SEC(2008)2593}

(forelagt af Kommissionen)

BEGRUNDELSE

1. BAGGRUNDEN FOR FORSLAGET

Begrundelse og formål

Formålet med dette forslag er at ændre fællesskabsbestemmelserne vedrørende anvendelsen af princippet om ligebehandling af kvinder og mænd på selvstændige erhvervsdrivende og deres ægtefæller. Dette forslag vil ophæve direktiv 86/613/EØF¹, og det finder anvendelse på de områder, der ikke er omfattet af direktiv 2006/54/EF, 2004/113/EF og 79/7/EØF, så princippet om ligebehandling af mænd og kvinder i selvstændige erhverv eller medhjælpende mænd og kvinder i sådanne erhverv gennemføres mere effektivt.

Kommissionen meddelte i sit lovgivnings- og arbejdsprogram for 2008 (rullende programmering 2008, nr. 2008/EMPL/021), at den ville foretage en revision af direktiv 86/613/EØF.

Generel baggrund

Kommissionen konkluderede i sin beretning² om gennemførelsen af direktiv 86/613/EØF, at rent praktisk er resultaterne af gennemførelsen af direktivet "ikke helt tilfredsstillende, når de ses på baggrund af direktivets primære mål, som var at opnå en generel forbedring af medhjælpende ægtefællers situation."

I sin køreplan for ligestilling mellem kvinder og mænd³ bebudede Kommissionen, at den med henblik på at skabe bedre forvaltningsskik for ligestilling mellem mænd og kvinder ville "gennemgå eksisterende EU-ligestillingslovgivning, der ikke er omfattet af omarbejdningen i 2005 (...), med henblik på at ajourføre, modernisere og om nødvendigt omarbejde den". Direktiv 86/613/EØF var ikke omfattet af omarbejdningen.

I december 2007⁴ opfordrede Rådet Kommissionen til at overveje behovet for om nødvendigt at revidere Rådets direktiv 86/613/EØF for at sikre rettigheder i forbindelse med moderskab og faderskab for selvstændige og deres medhjælpende ægtefæller.

Europa-Parlamentet har konsekvent opfordret Kommissionen til at revidere direktivet⁵, navnlig for at forbedre situationen for medhjælpende ægtefæller inden for landbruget.

¹ Rådets direktiv 86/613/EØF af 11. december 1986 om anvendelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder i selvstændige erhverv, herunder i landbrugserhverv, samt om beskyttelse af kvinder i selvstændige erhverv i forbindelse med graviditet og barsel (EFT L 359 af 19.12.1986, s. 56).

² Beretning fra Kommissionen om gennemførelsen af Rådets direktiv af 11. december 1986 om anvendelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder i selvstændige erhverv, herunder i landbrugserhverv, samt om beskyttelse af kvinder i selvstændige erhverv i forbindelse med graviditet og barsel (KOM(94) 163 endelig).

³ Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-parlamentet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget - *En køreplan for ligestilling mellem kvinder og mænd 2006-2010* (KOM(2006) 92 endelig).

⁴ 4. december 2007 (dokument SOC 385).

⁵ Jf. Report on the situation of women in rural areas of the EU (2007/2117(INI)), vedtaget af Europa-Parlamentet den 12. marts 2008, *ordfører* Christa Klass, A6-0031/2008.

På Det Europæiske Råds møde i Lissabon i 2000 blev der fastlagt en strategisk målsætning for EU, nemlig inden 2010 at blive "den mest konkurrencedygtige og dynamiske vidensbaserede økonomi i verden, en økonomi, der kan skabe en holdbar økonomisk vækst med flere og bedre job og større social samhørighed".

For at nå sit strategiske mål om flere og bedre job og lige muligheder for alle må EU fremme iværksætterånden i almindelighed og hos kvinder i særdeleshed. Dette anerkendes i Kommissionens meddelelser "Tænk småt først"⁶ og "Den nye sociale dagsorden"⁷.

Gældende bestemmelser på det område, som forslaget vedrører

Direktiv 86/613/EØF dækker to forskellige kategorier af personer, "selvstændige erhvervsdrivende" og deres "medhjælpende ægtefæller". Retssituationen for disse to kategorier af personer er forskellig.

For **selvstændige erhvervsdrivende** finder andre retsakter om gennemførelse af princippet om ligebehandling af kvinder og mænd anvendelse på visse områder. Forskelsbehandling på grund af køn er forbudt i forbindelse med social sikring og andre områder af social beskyttelse (direktiv 79/7/EØF), erhvervstilknyttede sociale sikringsordninger (direktiv 86/378/EØF), vilkårene for adgang til udøvelse af selvstændig erhvervsvirksomhed (direktiv 2002/73/EF og 2006/54/EF) og adgang til og levering af varer og tjenesteydelser (direktiv 2004/113/EF).

For så vidt angår **medhjælpende ægtefæller** er direktiv 86/613/EØF den eneste retsakt, der finder anvendelse på EU-plan.

I 1994 vedtog Kommissionen en beretning⁸ om gennemførelsen af direktiv 86/613/EØF, hvori den konkluderede: "Rent juridisk ser det ud til, at direktiv 86/613/EØF er implementeret i medlemsstaterne. Rent praktisk er resultaterne dog ikke helt tilfredsstillende, når de ses på baggrund af direktivets primære mål, som var at opnå en generel forbedring af medhjælpende ægtefællers situation". I beretningen understregedes det også, at der ikke har eksisteret en overordnet politik, som omfattede medhjælpende ægtefællers situation, og det påpegedes, at "målet om anerkendelse af ægtefællens arbejde (...) kun kan nås, hvis ægtefællen har egne rettigheder til social sikring".

Overensstemmelse med andre EU-politikker og -mål

Målet med dette forslag er helt i overensstemmelse med andre EU-politikker, særlig Lissabonstrategien for vækst og beskæftigelse. I overensstemmelse med EF-traktaten skal Fællesskabet i alle sine aktiviteter tilstræbe at fjerne uligheder og fremme ligestilling mellem mænd og kvinder. Ligestilling indtager en central plads i Lissabonstrategien: eftersom kønsforskellen inden for selvstændig erhvervsvirksomhed er stor, er det af afgørende betydning at slå bro over forskellene på iværksætterområdet, hvis EU's mål for beskæftigelsesfrekvensen for kvinder skal opfyldes.

⁶ KOM(2008) 394.

⁷ KOM(2008) 412.

⁸ Beretning fra Kommissionen om gennemførelsen af Rådets direktiv af 11. december 1986 om anvendelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder i selvstændige erhverv, herunder i landbrugserhverv, samt om beskyttelse af kvinder i selvstændige erhverv i forbindelse med graviditet og barsel (KOM(94) 163 endelig).

2. HØRING AF INTERESSEREDE PARTER OG KONSEKVENSPANALYSE

Høring af interesserede parter

Generaldirektoratet for Beskæftigelse, Sociale Anliggender, Arbejdsmarkedsforhold og Ligestilling hørte i forbindelse med forberedelsen af dette initiativ alle parter med en potentiel interesse i dette område, både parter, som potentielt bliver berørt af initiativet, og parter, som vil blive inddraget i at gennemføre det.

Derfor hørte Kommissionen de europæiske arbejdsmarkedsparter, andre interesserede parter, medlemsstaterne og Det Rådgivende Udvalg for Ligestilling mellem Kvinder og Mænd.

De hørte organisationer gav udtryk for divergerende opfattelser af revisionen af dette direktiv. Fagforeninger og landbrugsorganisationer går ind for at ændre direktivet og fremme ligestillingen for selvstændige erhvervsdrivende og medhjælpende ægtefæller.

Den organisation, der repræsenterer landbrugsorganisationerne, støtter lige rettigheder for lige indsats for alle partnere i landbruget. På den anden side er organisationer, der repræsenterer SMV'er og sektorbestemte arbejdsgivere, mest optaget af mulige omkostninger i forbindelse med ændringer af enhver art og imod ændringer, som ville øge bidrag til socialsikring.

Det Rådgivende Udvalg for Ligestilling mellem Kvinder og Mænd (bestående af repræsentanter for medlemsstaterne, de europæiske arbejdsmarkedsparter og ngo'er), som også blev hørt, er af den opfattelse, at direktivet bør ændres, så medhjælpende ægtefæller får en klar erhvervsmæssig status med dækning fra sociale beskyttelsesordninger, og så selvstændige erhvervsdrivende og medhjælpende ægtefæller får betalt barselsorlov.

Den Europæiske Kvindelobby støtter holdningen hos Det Rådgivende Udvalg for Ligestilling mellem Kvinder og Mænd. Sammenslutningen af Familieorganisationer i De Europæiske Fællesskaber (COFACE) går stærkt ind for en revision af direktiv 86/613/EØF for at give kvindelige selvstændige erhvervsdrivende en barselsorlov, der er lang nok til at sikre et ordentligt forløb for en normal graviditet og moderens fysiske restitution efter en normal fødsel, og for at forpligte medlemsstaterne til at anerkende medhjælpende ægtefællers bidrag til familievirksomheden og sikre, at de har samme grad af social beskyttelse som selvstændige erhvervsdrivende.

Medlemsstaternes holdninger er også langt fra samstemmende, idet nogle efterlyser bedre EU-bestemmelser, og andre udtaler, at de ikke ser noget behov for at revidere national lovgivning på det område, som direktivet eller EU-bestemmelserne dækker.

Kommissionen har i så høj grad som muligt taget hensyn til de holdninger, der er kommet til udtryk under høringen ved at begrænse indgrebet til det absolut nødvendige for at gennemføre princippet om ligebehandling og ved nøje at vurdere omkostninger og fordele ved de forskellige politiske løsningsmodeller.

Eksperterbistand

I lyset af behovet for at revidere direktiv 86/613/EF bad Kommissionen netværket af uafhængige juridiske eksperter i anvendelsen af fællesskabsbestemmelserne om

ligebehandling af mænd og kvinder om at udarbejde en rapport om gennemførelsen af direktivet, dets mangler og svagheder og måder at forbedre det på⁹.

Der blev bestilt en undersøgelse¹⁰, som skulle give et overblik over situationen i medlemsstaterne og vurdere omkostninger og fordele ved de forskellige politiske løsningsmodeller.

Andre undersøgelser er i vidt omfang blevet anvendt, navnlig *Good practices on social protection of new entrepreneurs and assisting partners and the impact on business creation*¹¹.

Konsekvensanalyse

I konsekvensanalysen så man på, om en revision af direktiv 86/613/EØF ville have positive virkninger set i lyset af dets mål, som hovedsageligt var at fremme anvendelsen af princippet om ligebehandling af kvinder og mænd og kvinders deltagelse i selvstændig erhvervsvirksomhed.

Der blev udpeget tre overordnede politiske løsningsmodeller: ingen tiltag på EU-plan, ikke-bindende foranstaltninger og en ændring af direktiv 86/613/EØF.

I analysen så man dernæst på virkningen af de tre modeller. I den forbindelse blev den model, der bestod i at ændre direktivet, delt i yderligere fire politiske løsningsmodeller, som ikke gensidigt udelukker hinanden:

- øget beskyttelse i forbindelse med barsel
- mulighed for orlov til at passe familiemedlemmer
- anerkendelse af medhjælpende ægtefællers arbejdsindsats
- kompetence til nationale ligestillingsorganer på området.

Efter at virkningerne af de enkelte modeller var blevet analyseret, konkluderedes det i analysen, at den mulighed ikke at iværksætte tiltag på EU-plan, ikke ville opfylde nogen af målene. Det konkluderedes også, at ikke-bindende foranstaltninger skulle bevares og videreudvikles, men at de ikke udgjorde et alternativ til at ændre direktivet. En revision af direktivet blev betragtet som værende den eneste mulighed, der kunne opfylde målene.

I konsekvensanalysen blev det konkluderet, at udgifterne til løsningsmodellen, hvor kvindelige selvstændige erhvervsdrivende får ret til barselsorlov ville være lave i de 8 medlemsstater, som ikke allerede har indført denne ordning. Gennemførelsen af denne løsningsmodel vil være omkostningsneutral for socialsikringen, hvis de selvstændige erhvervsdrivende selv afholdt udgifterne hertil. I så fald vil den maksimale stigning i bidragene til socialsikring stadig være lav (fra 0,05 % i Litauen til 1,75 % i Bulgarien). I praksis stammer finansieringen af socialsikringen fra andre kilder (bidrag fra de selvstændige

⁹ Undersøgelsen foreligger på:
http://ec.europa.eu/employment_social/gender_equality/legislation/report_draft2.pdf.

¹⁰ Endnu ikke tilgængelig online.

¹¹ Undersøgelsen foreligger på: http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/craft/craft-studies/documents/social_protection_final_report_en.pdf.

erhvervsdrivende og beskatning) og derfor vil omkostningerne blive fordelt mellem medlemsstaterne og de selvstændige erhvervsdrivende.

Foranstaltningens økonomiske konsekvenser kan under alle omstændigheder også reduceres ved at lade kvindelige selvstændige erhvervsdrivende vælge, om de ønsker at benytte muligheden for barselsorlov.

Hvad angår muligheden for at give de medhjælpende ægtefæller samme beskyttelsesniveau som de selvstændige erhvervsdrivende ville omkostningerne for socialsikringsordningerne være neutrale i mindst to tilfælde: hvis de udelukkende overføres til de selvstændige erhvervsdrivende gennem en proportionel stigning i deres bidrag, eller hvis medlemsstaterne vælger at pålægge en fordeling af ydelser og bidrag inden for familievirksomheden, som afspejler de selvstændige erhvervsdrivendes og de medhjælpende ægtefællers procentvise bidrag til familievirksomheden. I dette tilfælde ville foranstaltningen være neutral for socialsikringsordningerne, hvad angår omkostninger og bidrag.

Under alle omstændigheder kan de økonomiske følger også reduceres ved at overlade til de medhjælpende ægtefæller at vælge, hvorvidt de ønsker at være omfattet af de selvstændige erhvervsdrivendes socialsikringsordning.

Det konkluderedes i analysen, at den model, der bedst opfylder målene, er et forslag til et direktiv om ændring af direktiv 86/613/EØF. I betragtning af omkostningerne i forbindelse med de mulige modeller for medlemsstater og selvstændige erhvervsdrivende omfatter den foretrukne løsning:

- mulighed for barselsorlov til kvindelige selvstændige erhvervsdrivende
- anerkendelse af medhjælpende ægtefællers bidrag til familievirksomheden i form af mulighed for samme grad af social beskyttelse som den, deres selvstændige erhvervsdrivende partnere har
- kompetence til nationale ligestillingsorganer i tilfælde af forskelsbehandling.

3. RETLIGE ASPEKTER

Retsgrundlag

I den oprindelige Romtraktat fandt artikel 119 ikke anvendelse på selvstændige erhvervsdrivende. Denne situation ændrede sig, da Amsterdamtraktaten trådte i kraft. Det nye stk. 3 i traktatens artikel 141 finder nu anvendelse "i forbindelse med beskæftigelse og erhverv" og omfatter derfor selvstændige erhvervsdrivende.

På grund af denne begrænsning i anvendelsesområdet for artikel 119 i Romtraktaten, blev direktiv 86/613/EØF vedtaget i henhold til artikel 100 og 235, to "supplerende" retsgrundlag, hvorved Rådet kan udstede direktiver enten om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes ved lov eller administrativt fastsatte bestemmelser, der direkte indvirker på fællesmarkedets oprettelse eller funktion, eller såfremt en handling fra Fællesskabets side viser sig påkrævet for at virkeliggøre et af Fællesskabets mål inden for fællesmarkedets rammer, og traktaten ikke indeholder fornøden hjemmel hertil.

Dette forslag har imidlertid et specifikt retsgrundlag, nemlig EF-traktatens artikel 141.

Subsidiaritets- og proportionalitetsprincippet

I henhold til EF-traktatens artikel 2 er fremme af ligestilling mellem mænd og kvinder en af Fællesskabets opgaver.

At der findes så få kvindelige selvstændige erhvervsdrivende skyldes kønsbestemte uligheder: Kvinder har ikke opnået ligestilling, idet ansvaret for familien synes at indvirke negativt på antallet af kvindelige iværksættere i forhold til mænd.

For så vidt angår medhjælpende ægtefæller, giver den manglende dækning på socialsikringsområdet og den manglende anerkendelse af deres bidrag til familievirksomheden visse virksomheder en uretfærdig konkurrencemæssig fordel, hvorfor dette initiativ ville sikre fælles spilleregler over hele Europa.

EU har allerede vedtaget direktiv 86/613/EØF, der dækker de områder, som dette forslag vedrører. En EU-retsakt er den eneste måde at sikre fælles spilleregler i Europa på. Stærkt divergerende nationale bestemmelser, især vedrørende medhjælpende ægtefællers stilling, kunne føre til en uretfærdig konkurrencemæssig fordel for virksomheder uden beskyttelse eller med et lavere beskyttelsesniveau.

Dette forslag går ikke videre end nødvendigt for at sikre, at initiativets mål nås.

Forslaget til direktiv er et reguleringsmiddel, hvori der fastsættes minimumsstandarder, der giver medlemsstaterne mulighed for at gå videre. I direktivet fremsættes der navnlig ikke krav om, at alle medhjælpende ægtefæller gives den samme socialsikring som selvstændige erhvervsdrivende, men at medhjælpende ægtefæller **efter eget ønske** kan drage fordel af mindst de samme beskyttelsesniveau som selvstændige erhvervsdrivende. Medlemsstaterne kan dog stadig fastsætte niveauet for bidragene og alle bestemmelser vedrørende ydelser og betalinger, forudsat at de opfylder minimumskravene i direktivet.

Dette forslag overholder derfor subsidiaritets- og proportionalitetsprincippet, befinder sig på et passende niveau og går ikke videre end strengt nødvendigt på EU-plan for at sikre, at initiativets mål nås.

Reguleringsmiddel/reguleringsform

Da målet er at erstatte et eksisterende direktiv, er et direktiv den mest velegnede retsakt.

Endvidere er et direktiv under alle omstændigheder et velegnet reguleringsmiddel til at sikre et ensartet minimumsbeskyttelsesniveau i alle medlemsstater og i øvrigt lade det være op til den enkelte medlemsstat at afgøre, hvordan bestemmelserne bedst gennemføres.

Sammenligningstabel

Medlemsstaterne skal tilsende Kommissionen de nationale bestemmelser til gennemførelse af direktivet med en sammenligningstabel mellem de pågældende bestemmelser og direktivet.

Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde

Der er tale om en retsakt, som er relevant for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, og direktivet skal derfor i medfør af en afgørelse, der træffes af Det Blandede EØS-udvalg, også gælde i de lande uden for EU, som er medlemmer af Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

4. BUDGETMÆSSIGE KONSEKVENSER

Forslaget har ingen virkninger for Fællesskabets budget.

5. NÆRMERE REDEGØRELSE FOR BESTEMMELSERNE I FORSLAGET

Artikel 1:

Artikel 1, stk 1, svarer til artikel 1 i direktiv 86/613/EØF. Heri fastsættes formålet med direktivet, nemlig at gennemføre princippet om ligebehandling af mænd og kvinder i selvstændige erhverv. Direktivet dækker kun de områder, der ikke allerede er omfattet af direktiv 2006/54/EF og 79/7/EØF.

I artikel 1, stk. 2, fastlægges direktivets personlige anvendelsesområde. Det er det samme som i artikel 2 i direktiv 86/613/EF: det dækker selvstændige erhvervsdrivende og medhjælpende ægtefæller.

I artikel 1, stk. 3, understreges det, at dette direktiv ikke dækker de områder, der dækkes af direktiv 2004/113/EF om gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med adgang til og levering af varer og tjenesteydelser. Navnlig artikel 5 i direktiv 2004/113/EF finder anvendelse på forsikringsaftaler og lignende finansielle ydelser.

Artikel 2:

Artikel 2 indeholder alle definitionerne på de udtryk, der anvendes i direktivet. Definitionerne på "selvstændige erhvervsdrivende" og "medhjælpende ægtefæller" er taget fra artikel 2 i direktiv 86/613/EØF. Definitionen på "medhjælpende ægtefæller" er ændret: ordene "medhjælpende" og "eller livspartnere" er tilføjet. Formålet med ændringen er at inddrage alle personer, der anerkendes som "livspartnere" i national ret og regelmæssigt deltager i familievirksomhedens aktiviteter, uanset deres ægteskabelige stilling. For at sikre entydighed er "kompagnon" blevet erstattet med "forretningspartner".

Definitionerne på "direkte forskelsbehandling", "indirekte forskelsbehandling", "chikane" og "sexchikane" stammer fra gældende fællesskabsret og afviger ikke på nogen måde fra tidligere fastlagte definitioner. Begreberne direkte og indirekte forskelsbehandling og chikane på grund af køn og sexchikane er identiske med dem i direktiv 2000/43/EF, 2000/78/EF, 2002/73/EF, 2004/113/EF og 2006/54/EF med de fornødne ændringer.

Chikane på grund af køn og sexchikane finder ikke kun sted på arbejdspladsen, men også på andre områder i en persons liv, herunder i selvstændige erhverv. Som i direktiv 76/207/EØF og 2006/54/EF defineres de to begreber separat, fordi de udgør særskilte fænomener. Chikane på grund af køn består i ugunstig behandling af en person på grund af dennes køn, omend uden seksuelle undertoner. Sexchikane består i uønsket fysisk, verbal eller ikke-verbal adfærd med seksuelle undertoner.

Artikel 3:

I artikel 3, stk. 1, fastlægges betydningen af princippet om ligebehandling i dette direktiv. Den bygger på artikel 3 og 4 i direktiv 86/613/EØF. Denne bestemmelse forbyder enhver form for direkte eller indirekte forskelsbehandling i forbindelse med oprettelse, indretning eller

udvidelse af en virksomhed samt påbegyndelse eller udvidelse af enhver anden form for selvstændig erhvervsvirksomhed.

I artikel 3, stk. 2, gøres det klart, at begge former for chikane betragtes som forskelsbehandling på grund af køn og derfor forbydes.

Ifølge artikel 3, stk. 3, betragtes en instruks om forskelsbehandling i sig selv som forskelsbehandling. En lignende bestemmelse findes allerede i direktiv 2000/43/EF og 2000/78/EF, som bygger på EF-traktatens artikel 13, og i direktiv 2006/54/EF, som bygger på EF-traktatens artikel 141, stk. 3, og på gennemførelsen af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder, for så vidt angår adgang til beskæftigelse, erhvervsuddannelse, forfremmelse samt arbejdsvilkår.

Artikel 4:

Denne bestemmelse vedrører positiv særbehandling. I overensstemmelse med eksisterende direktiver, særlig direktiv 2004/113/EF, bekræftes det heri, at medlemsstaterne kan indføre eller opretholde særlige foranstaltninger for at kompensere for visse ulemper for enkeltpersoner af begge køn på det område, som direktivet dækker. Sådanne foranstaltninger skal påviseligt være nødvendige, skræddersyet til at fjerne bestemte ulemper, tidsbegrænsede og kun finde anvendelse, så længe som det er nødvendigt for at løse det pågældende problem. F.eks. har kvinder traditionelt haft større problemer end mænd med at etablere virksomheder af en række årsager, herunder vanskeligheder med at rejse risikovillig kapital og opnå støtte til udvikling af forretningsidéer. Anvendelsen af princippet om ligebehandling vil sandsynligvis kunne rette op på denne situation, men vil sandsynligvis ikke i sig selv være tilstrækkelig til at kompensere for de ulemper, som kvinder står over for på dette område. Kommissionen er af den opfattelse, at dette direktiv ikke bør stille sig i vejen for muligheden for at indføre foranstaltninger med det formål at slå bro over kønsforskellen på iværksætterområdet i medlemsstaterne, og at medlemsstaterne derfor i sådanne tilfælde skal have lov til at fravige princippet om ligebehandling. Disse foranstaltninger må selvfølgelig ikke ende med automatisk og ubetinget at give kvinder fordele, når der findes kvalificerede kvinder og mænd, jf. Domstolens retspraksis vedrørende positiv særbehandling.

Artikel 5:

Artikel 5 svarer til artikel 5 i direktiv 86/613/EØF. Den væsentligste ændring er indføjelser af ordene "eller livspartnere" for at gøre det klart, at den dækker personer, der i national ret anerkendes som "livspartnere" til selvstændige erhvervsdrivende, uanset deres ægteskabelige stilling.

Artikel 6:

Artikel 6 er enslydende med artikel 6 i direktiv 86/613/EØF. Ifølge den nye bestemmelse skal den medhjælpende ægtefælle efter anmodning nyde mindst samme beskyttelsesniveau som den selvstændige erhvervsdrivende. Denne bestemmelse påbyder ikke selvstændige erhvervsdrivende at være dækket af noget bestemt socialsikringsystem. Den indfører blot en forpligtelse til at give medhjælpende ægtefæller, hvis de ønsker det, den samme socialsikringsbeskyttelse som selvstændige erhvervsdrivende. Med artiklen overlades det til de medhjælpende ægtefæller, om de vil deltage, og medlemsstaterne skal blot gøre valget muligt. Medlemsstaterne kan dog stadig fastsætte niveauet for bidragene og alle bestemmelser vedrørende ydelser og fordele, forudsat at de opfylder minimumskravene i direktivet.

Artikel 7:

Artikel 7 udgør en væsentlig ændring af artikel 8 i direktiv 86/613/EØF. Ifølge sidstnævnte forpligter medlemsstaterne sig til at undersøge, om og i givet fald på hvilke betingelser kvindelige selvstændige erhvervsdrivende og selvstændige erhvervsdrivendes ægtefæller i tilfælde af afbrydelse af erhvervsaktiviteten som følge af graviditet eller barsel kan få adgang til en afløsningsordning og sikres ret til kontante ydelser inden for rammerne af en social sikringsordning eller enhver anden offentlig ordning med henblik på social tryghed.

Ifølge artikel 7, stk. 1, har kvindelige selvstændige erhvervsdrivende og medhjælpende ægtefæller efter anmodning ret til barselsorlov på de i direktiv 92/85/EØF anførte bestemmelser.

Ifølge artikel 7, stk. 2 og 3, skal der under barselsorloven udbetales et beløb mindst svarende til, hvad man modtager i forbindelse med sygdom under hensyntagen til et evt. loft fastsat ved national lov. Hvis den pågældende person ikke modtager sygedagpenge, skal ydelsen svare til enhver anden passende ydelse i medlemsstatens lov.

For at tage hensyn til de særlige forhold ved selvstændig erhvervsvirksomhed giver artikel 7, stk. 4, så vidt muligt kvindelige selvstændige erhvervsdrivende mulighed for adgang til afløsningsordninger som et alternativ til den finansielle ydelse. Dette vil give kvindelige selvstændige erhvervsdrivende mulighed for at tage barselsorlov og fortsætte deres erhvervsaktivitet gennem en afløsningsordning.

Artikel 8:

Artikel 8 vedrører klageadgang, der gør det muligt at håndhæve direktivets forpligtelser. Den giver navnlig folk, som mener, de har været udsat for forskelsbehandling, mulighed for at få opfyldt deres krav gennem administrative og/eller retslige instanser for at håndhæve deres ret til ligebehandling.

Retten til retlig beskyttelse styrkes yderligere ved muligheden for at give organisationer ret til at udøve sådanne rettigheder på vegne af et offer.

Artikel 9:

Artikel 9 omhandler erstatning og godtgørelse. Medlemsstaterne skal sikre, at der i national lov er bestemmelser om reel og effektiv erstatning eller godtgørelse, som det er tilfældet i eksisterende direktiver, der er udformet på grundlag af artikel 13 og 141 i EF-traktaten.

Artikel 10:

Ifølge artikel 10 skal medlemsstaterne udpege nationale organer til at fremme ligebehandling på de områder, direktivet dækker. Lignende bestemmelser findes i direktiv 2000/43/EF, 2002/73/EF, 2004/113/EF og 2006/54/EF.

Den fastlægger en ramme for sådanne nationale organer, der bør handle uafhængigt for at fremme princippet om ligebehandling. Medlemsstaterne kan beslutte, at disse organer skal være de samme som dem i Rådets direktiv 2002/73/EF – og således nu 2006/54/EF – for arbejdsmarkedet og/eller i Rådets direktiv 2004/113/EF for adgang til varer og tjenesteydelser. Det står medlemsstaterne frit for at bestemme, om de skal etableres på regionalt eller lokalt plan, forudsat at hele deres område er dækket af sådanne ordninger.

I forslaget til direktiv fastlægges en række krav til sådanne organer i medlemsstaterne på linje med, hvad der allerede er fastsat i ovennævnte direktiver.

Artikel 11:

Artikel 11 er en standardbestemmelse om behovet for gennemsigtighed og for at sikre, at oplysninger om bestemmelserne på det område, som direktivet dækker, formidles til de berørte personer.

Artikel 12:

Artikel 12 er en standardbestemmelse, hvori det fastsættes, at gennemførelsen af dette direktiv under ingen omstændigheder berettiger til at forringe det eksisterende beskyttelsesniveau i medlemsstaterne for de personer og områder, som direktivet omfatter.

Artikel 13

I denne bestemmelse fastsættes overvågnings- og indberetningsprocedurerne i forbindelse med princippet om ligebehandling. Ifølge indberetningsprocedurerne skal medlemsstaterne orientere Kommissionen [seks år efter vedtagelsen af direktivet], og Kommissionen skal orientere Europa-Parlamentet og Rådet et år senere.

Virkingen af direktivet vil derfor blive vurderet nøje, og hvis der måtte være behov for tilpasninger af bestemmelserne, kan de blive foreslået i god tid.

Artikel 14:

I denne bestemmelse fastlægges procedurerne for gennemførelsen af direktivet. Kommissionen foreslår, at medlemsstaterne generelt bør have to år til at gennemføre direktivet i national lov og yderligere [to] år til at efterkomme artikel 6, der omhandler medhjælpende ægtefæller.

I overensstemmelse med nyere praksis skal medlemsstaterne i henhold til denne artikel tilsende Kommissionen de nationale bestemmelser til gennemførelse af direktivet med en sammenligningstabel mellem de pågældende bestemmelser og direktivet.

Artikel 15:

Ved denne bestemmelse ophæves direktiv 86/613/EØF fra den i artikel 13 fastsatte dato for gennemførelsen af direktivet i medlemsstaterne.

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV

om anvendelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder i selvstændige erhverv og om ophævelse af direktiv 86/613/EØF

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 141, stk. 3,

under henvisning til forslag fra Kommissionen¹²,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg¹³,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget¹⁴,

efter proceduren i traktatens artikel 251, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Rådets direktiv 86/613/EØF af 11. december 1986 om anvendelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder i selvstændige erhverv, herunder i landbrugserhverv, samt om beskyttelse af kvinder i selvstændige erhverv i forbindelse med graviditet og barsel¹⁵ sikrer anvendelse i medlemsstaterne af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder i selvstændige erhverv eller medhjælpende mænd og kvinder i sådanne erhverv. For så vidt angår selvstændige erhvervsdrivende og medhjælpende ægtefæller, har direktiv 86/613/EØF ikke været effektivt, og dets anvendelsesområde bør tages op til fornyet overvejelse, eftersom forskelsbehandling på grund af køn og chikane også finder sted på områder uden for lønnet arbejde. Af hensyn til klarheden bør direktiv 86/613/EØF afløses af dette direktiv.
- (2) I sin *køreplan for ligestilling mellem kvinder og mænd*¹⁶ bebudede Kommissionen, at den med henblik på at skabe bedre forvaltningsskik for ligestilling mellem mænd og kvinder ville gennemgå eksisterende EU-ligestillingslovgivning, der ikke er omfattet af omarbejdningen i 2005, med henblik på at ajourføre, modernisere og om nødvendigt omarbejde den. Direktiv 86/613/EØF var ikke omfattet af omarbejdningen.

¹² EUT C ... af ..., s. .

¹³ EUT C ... af ..., s. .

¹⁴ EUT C ... af ..., s. .

¹⁵ EFT L 359 af 19.12.1986, s. 56.

¹⁶ KOM(2006) 92 endelig.

- (3) I Rådets konklusioner om afbalancerede roller for kvinder og mænd i henseende til job, vækst og social sammenhængskraft¹⁷ opfordrede Rådet Kommissionen til at overveje behovet for om nødvendigt at revidere Rådets direktiv 86/613/EØF for at sikre rettigheder i forbindelse med moderskab og faderskab for selvstændige erhvervsdrivende og deres medhjælpende ægtefæller.
- (4) Europa-Parlamentet har konsekvent opfordret Kommissionen til at revidere direktiv 86/613/EØF, navnlig for at forbedre situationen for medhjælpende ægtefæller inden for landbruget.
- (5) I sin meddelelse "*Den nye sociale dagsorden: Muligheder, adgang og solidaritet i det 21. århundredes Europa*"¹⁸ har Kommissionen bekræftet behovet for en indsats for at slå bro over kønsforskellen på iværksætterområdet og gøre det lettere at forene privatliv og arbejdsliv.
- (6) Der findes allerede en række retsakter om gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder, som omfatter selvstændig erhvervsvirksomhed, navnlig Rådets direktiv 79/7/EØF om gradvis gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til social sikring¹⁹ og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/54/EØF om gennemførelse af princippet om lige muligheder for og ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med beskæftigelse og erhverv (omarbejdning)²⁰. Nærværende direktiv bør derfor ikke finde anvendelse på områder, som allerede er dækket af andre direktiver.
- (7) Direktivet bør finde anvendelse på selvstændige erhvervsdrivende og medhjælpende ægtefæller, da begge deltager i virksomhedens aktiviteter.
- (8) Direktivet bør ikke finde anvendelse på områder, der er dækket af andre direktiver om gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder, herunder direktiv 2004/113/EF. Navnlig artikel 5 i direktiv 2004/113/EF om forsikring og lignende finansielle ydelser finder anvendelse.
- (9) Med henblik på at forebygge forskelsbehandling på grund af køn bør direktivet finde anvendelse på både direkte forskelsbehandling og indirekte forskelsbehandling. Chikane og sexchikane bør betragtes som forskelsbehandling og derfor forbydes.
- (10) Medlemsstater kan, jf. traktatens artikel 141, stk. 4, opretholde eller vedtage foranstaltninger, som tager sigte på at indføre specifikke fordele, der har til formål at gøre det lettere for det underrepræsenterede køn at indlede selvstændig erhvervsvirksomhed eller at forebygge eller kompensere for ulemper i deres erhvervs-mæssige karrierer. I princippet bør foranstaltninger, der har til formål at opnå ligestilling i praksis, ikke betragtes som krænkelse af det retlige princip om ligebehandling af kvinder og mænd.
- (11) Inden for selvstændig erhvervsvirksomhed betyder anvendelse af princippet om ligebehandling, at der ikke må finde forskelsbehandling sted i forbindelse med

¹⁷ 4. december 2007 (dokument SOC 385).

¹⁸ KOM(2008) 412.

¹⁹ EFT L 6 af 10.1.1979, s. 24.

²⁰ EUT L 204 af 26.7.2006, s. 23.

oprettelse, indretning eller udvidelse af en virksomhed eller af enhver anden form for selvstændig erhvervsvirksomhed.

- (12) Det er nødvendigt at sikre, at der ikke finder forskelsbehandling sted på grundlag af ægteskabelig eller familiemæssig stilling, for så vidt angår betingelserne for at oprette en virksomhed mellem ægtefæller eller livspartnere, hvor disse anerkendes i national lov.
- (13) I betragtning af medhjælpende ægtefællers bidrag til familievirksomheden bør de efter anmodning have ret til mindst samme beskyttelsesniveau som selvstændige erhvervsdrivende på samme betingelser som selstændige erhvervsdrivende, især hvad angår bidrag. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at gøre dette valg muligt. Beskyttelsesniveauet for selvstændige erhvervsdrivende og medhjælpende ægtefæller kan under alle omstændigheder stå i forhold til graden af deltagelse i familievirksomhedens aktiviteter.
- (14) Gravide selvstændige erhvervsdrivendes og medhjælpende ægtefællers økonomiske og fysiske sårbarhed gør det nødvendigt at give dem ret til barselsorlov, hvoraf en del burde være obligatorisk. Medlemsstaterne kan dog stadig fastsætte niveauet for bidragene og alle bestemmelser vedrørende ydelser og fordele, forudsat at de opfylder minimumskravene i direktivet. For at tage hensyn til selvstændige erhvervsdrivende og medhjælpende ægtefællers særlige forhold skal de medhjælpende ægtefæller selv kunne vælge, om de vil benytte sig af muligheden for barselsorlov.
- (15) For at tage hensyn til de særlige forhold ved selvstændig erhvervsvirksomhed bør kvindelige selvstændige erhvervsdrivende og medhjælpende ægtefæller så vidt muligt kunne vælge imellem en finansiel ydelse og en afløsningsordning under barselsorloven.
- (16) Det er kun muligt at sikre de europæiske sociale modelleres finansielle bæredygtighed på lang sigt, hvis velfærdsordningerne effektiviseres, og det skal navnlig ske ved at forbedre tilskyndelserne, forvaltningen og evalueringen og foretage en prioritering af udgiftsprogrammerne. Medlemsstaterne bør i forbindelse med udformningen af de foranstaltninger, der er nødvendige for at gennemføre dette direktiv, især sørge for at øge og sikre kvaliteten og bæredygtigheden på lang sigt af deres socialsikringsystemer.
- (17) Personer, som har været udsat for forskelsbehandling på grund af køn, bør sikres den fornødne retsbeskyttelse. For at sikre en mere effektiv beskyttelse bør foreninger, organisationer og andre juridiske personer have beføjelse til, efter nærmere bestemmelser fastlagt af medlemsstaterne, enten på vegne af eller til støtte for ethvert offer for forskelsbehandling at indtræde som part i en sag uden at tilsidesætte nationale procesregler vedrørende repræsentation og forsvar i retten.
- (18) Beskyttelse mod forskelsbehandling på grund af køn bør styrkes, ved at der i hver medlemsstat er et eller flere organer med kompetence til at analysere de pågældende problemer, undersøge mulige løsninger og yde ofre praktisk bistand. Disse organer kunne være de samme som dem, der på nationalt plan har til opgave at forsvare menneskerettighederne eller beskytte enkeltpersoners rettigheder eller gennemføre princippet om ligebehandling. Disse organer bør ved udøvelsen af deres beføjelser og varetagelsen af deres ansvar i henhold til dette direktiv handle i overensstemmelse

med FN's principper vedrørende status for nationale institutioner til fremme og beskyttelse af menneskerettighederne (Parisprincipperne).

- (19) Målene for den påtænkte foranstaltning, nemlig at sikre et fælles højt niveau for beskyttelse mod forskelsbehandling i alle medlemsstater, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne og kan derfor bedre gennemføres på fællesskabsplan. Fællesskabet kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. traktatens artikel 5. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå disse mål —

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

Artikel 1

Emne og anvendelsesområde

1. Dette direktiv fastlægger en ramme for gennemførelse i medlemsstaterne af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder i selvstændige erhverv eller medhjælpende mænd og kvinder i sådanne erhverv, for så vidt angår de områder, der ikke er dækket af direktiv 2006/54/EF og 79/7/EØF.
2. Dette direktiv dækker selvstændige erhvervsdrivende og medhjælpende ægtefæller.
3. Gennemførelsen af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med adgang til og levering af varer og tjenesteydelser er fortsat dækket af direktiv 2004/113/EF.

Artikel 2

Definitioner

1. I dette direktiv forstås ved:

- a) "selvstændige erhvervsdrivende": enhver, der på vilkår fastsat i den nationale lovgivning arbejder i egen virksomhed med gevinst for øje, herunder inden for landbruget og de liberale erhverv
- b) "medhjælpende ægtefæller": selvstændige erhvervsdrivendes ægtefæller eller livspartnere, hvor disse anerkendes i national lov, der uden at være lønmodtagere eller forretningspartnere sædvanligvis og på vilkår fastsat i den nationale lovgivning deltager i arbejdet i den selvstændige erhvervsdrivendes virksomhed og udfører de samme eller supplerende arbejdsopgaver
- c) "direkte forskelsbehandling": at en person behandles ringere på grund af køn, end en anden bliver, er blevet eller ville blive behandlet i en tilsvarende situation
- d) "indirekte forskelsbehandling": at en tilsyneladende neutral bestemmelse, betingelse eller praksis stiller personer af det ene køn særlig ufordelagtigt i forhold til personer af det andet køn, medmindre den pågældende bestemmelse, betingelse eller praksis er objektivt begrundet i et legitimt mål, og midlerne til at opfylde det er hensigtsmæssige og nødvendige

e) "chikane": at der udvises en uønsket adfærd i relation til en persons køn med det formål eller den virkning at krænke denne persons værdighed og skabe et truende, fjendtligt, nedværdigende, ydmygende eller ubehageligt klima

f) "sexchikane": at der udvises enhver form for verbal, ikke-verbal eller fysisk adfærd med seksuelle undertoner med det formål eller den virkning at krænke en persons værdighed, navnlig ved at skabe et truende, fjendtligt, nedværdigende, ydmygende eller ubehageligt klima.

Artikel 3

Princippet om ligebehandling

1. Princippet om ligebehandling indebærer, at der ikke finder nogen form for forskelsbehandling sted på grund af køn, hverken direkte eller indirekte, blandt andet under henvisning til ægteskabelig eller familiemæssig stilling, navnlig for så vidt angår oprettelse, indretning eller udvidelse af en virksomhed samt påbegyndelse eller udvidelse af enhver anden form for selvstændig erhvervsvirksomhed.

2. Chikane og sexchikane betragtes som forskelsbehandling på grund af køn og forbydes derfor. En persons afvisning eller accept af en sådan adfærd må ikke anvendes som grundlag for en beslutning, der vedrører den pågældende.

3. En instruks om at forskelsbehandle en person på grund af køn betragtes som forskelsbehandling.

Artikel 4

Positiv særbehandling

For at sikre fuld ligestilling mellem mænd og kvinder i praksis må princippet om ligebehandling ikke afholde nogen medlemsstat fra at opretholde eller vedtage særlige foranstaltninger for at forebygge eller kompensere for ulemper på grund af køn.

Artikel 5

Oprettelse af et selskab

Med forbehold af de særlige betingelser for adgang til visse erhverv, der gælder på samme måde for begge køn, træffer medlemsstaterne de nødvendige foranstaltninger til, at betingelserne for oprettelse af et selskab mellem ægtefæller eller livspartnere, hvor disse anerkendes i national lov, ikke er mere restriktive end betingelserne for oprettelse af et selskab sammen med andre personer.

Artikel 6

Social beskyttelse for medhjælpende ægtefæller

Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at medhjælpende ægtefæller efter anmodning har mindst samme beskyttelsesniveau som selvstændige erhvervsdrivende på samme betingelser som selvstændige erhvervsdrivende.

Artikel 7
Barselsorlov

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at kvindelige selvstændige erhvervsdrivende og medhjælpende ægtefæller efter anmodning har ret til barselsorlov i en periode af samme varighed som fastsat i direktiv 92/85/EØF.

2. For at sikre, at de personer, der henvises til i stk. 1, kan udøve de rettigheder, som de får tildelt i denne artikel, skal medlemsstaterne træffe foranstaltninger til at sikre, at de modtager en passende ydelse under deres barselsorlov.

3. Den i stk. 2 omhandlede ydelse betragtes som passende, hvis den sikrer indkomst på et niveau, der mindst svarer til, hvad den berørte person ville modtage under sygeorlov, eller hvis dette ikke finder anvendelse, enhver anden tilsvarende ydelse i national lov, eventuelt inden for et loft fastsat i henhold til den nationale lovgivning.

4. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at kvindelige selvstændige erhvervsdrivende og medhjælpende ægtefæller så vidt muligt har adgang til en afløsningsordning eller eksisterende nationale sociale tjenesteydelser som et alternativ til den i stk. 2 omhandlede ydelse.

Artikel 8
Klageadgang

1. Medlemsstaterne sikrer, at enhver, der mener sig påført tab eller skade, fordi princippet om ligebehandling tilsidesættes i forhold til den pågældende, kan indgive klage til retslige eller administrative instanser, herunder, hvor medlemsstaterne finder det hensigtsmæssigt, til forligsinstanser, med henblik på håndhævelse af forpligtelserne i henhold til dette direktiv, også selv om det forhold, hvori forskelsbehandlingen angiveligt har fundet sted, er ophørt.

2. Medlemsstaterne sikrer, at foreninger, organisationer og andre juridiske personer, der efter kriterierne i deres nationale ret har en legitim interesse i at sikre, at dette direktivs bestemmelser overholdes, er berettigede til — enten på vegne af eller til støtte for klageren med dennes godkendelse — at indtræde som part i klagen til retslige eller administrative instanser med henblik på håndhævelse af forpligtelserne i dette direktiv.

3. Stk. 1 og 2 berører ikke nationale regler om tidsfrister for anlæggelse af sager vedrørende princippet om ligebehandling.

Artikel 9
Erstatning eller godtgørelse

Medlemsstaterne indfører i deres nationale retsorden de nødvendige bestemmelser for at sikre en reel og effektiv erstatning eller godtgørelse efter medlemsstatens afgørelse for tab og skader, der er påført en person som følge af forskelsbehandling som defineret i dette direktiv, således at den erstatning eller godtgørelse har en præventiv virkning og står i et rimeligt forhold til det tab eller den skade, den pågældende har lidt. En sådan erstatning eller godtgørelse kan ikke begrænses til et på forhånd fastsat maksimum.

Artikel 10
Organer for ligebehandling

1. Medlemsstaterne udpeger et eller flere organer til fremme, evaluering og overvågning af samt til støtte for ligebehandling af kvinder og mænd uden forskelsbehandling på grund af køn og de træffer de fornødne foranstaltninger hertil. Disse organer kan indgå som en del af institutioner, der på nationalt plan har til opgave at forsvare menneskerettighederne eller beskytte enkeltpersoners rettigheder eller gennemføre princippet om ligebehandling.

2. Medlemsstaterne sikrer, at de i stk. 1 omhandlede organers opgaver også omfatter:

a) at give ofre for forskelsbehandling uvildig bistand til at få behandlet deres klager over forskelsbehandling under hensyntagen til ofrenes, foreningernes, organisationernes og andre juridiske personers rettigheder, jf. artikel 8, stk. 2

b) at foretage uvildige undersøgelser af forskelsbehandling

c) at offentliggøre uvildige rapporter og fremsætte henstillinger om ethvert spørgsmål vedrørende forskelsbehandling.

Artikel 11
Formidling af information

Medlemsstaterne sikrer, at de bestemmelser, der vedtages i medfør af dette direktiv, og de relevante bestemmelser, der allerede finder anvendelse, bringes til de berørte personers kendskab ved hjælp af egnede midler på hele deres område.

Artikel 12
Beskyttelsesniveau

Gennemførelsen af dette direktiv berettiger under ingen omstændigheder til at forringe det eksisterende beskyttelsesniveau i medlemsstaterne over for forskelsbehandling på de områder, der er omfattet af direktivet.

Artikel 13
Rapporter

1. Medlemsstaterne meddeler senest [6 år efter vedtagelsen af direktivet] Kommissionen alle tilgængelige oplysninger om gennemførelsen af dette direktiv.

Kommissionen udarbejder en sammenfattende rapport, som forelægges for Europa-Parlamentet og Rådet senest [7 år efter vedtagelsen af direktivet]. Rapporten ledsages i givet fald af forslag om tilpasning af dette direktiv.

2. Kommissionens rapport skal tage hensyn til de berørtes synspunkter.

Artikel 14
Gennemførelse

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest [2 år efter dets vedtagelse]. De tilsender straks Kommissionen disse bestemmelser med en sammenligningstabel, som viser sammenhængen mellem de pågældende bestemmelser og dette direktiv.

Disse bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

2. For at tage hensyn til særlige forhold kan medlemsstaterne om nødvendigt få en yderligere frist på [2 år] til at efterkomme artikel 6.

3. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen de vigtigste nationale bestemmelser, som de vedtager på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 15
Ophævelse

Direktiv 86/613/EF ophæves med virkning fra [frist for gennemførelse].

Artikel 16
Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i Den Europæiske Unions Tidende.

Artikel 17
Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...].

På Europa-Parlamentets vegne

Formand

På Rådets vegne

Formand